

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Rönkä, Anna; Kekkonen, Marjatta

Title: Yhteentörmäyksistä yhteistyöhön : vauvan tulo käynnistää kasvun yhteisvanhemmuuteen

Year: 2020

Version: Published version

Copyright: © Kirjoittajat & Jyväskylän yliopisto, 2020

Rights: CC BY 4.0

Rights url: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Please cite the original version:

Rönkä, A., & Kekkonen, M. Yhteentörmäyksistä yhteistyöhön : vauvan tulo käynnistää kasvun yhteisvanhemmuuteen. Ruusuipuiston kärkiuutiset, (3). <https://peda.net/id/58ae8856014>

Ruusupuiston kärkiuutiset

KASVATUS- JA KOULUTUSUUTISIA JYVÄSKYLÄN YLIOPISTOSTA

 Sisäänkirjautuminen

[Jyvä...](#) [Ruu...](#) [Uuti...](#) [3/20...](#) [Yhteentörmäyksistä yhteistyöhön – vauvan tulo käynnistää kasvun y...](#)

Yhteentörmäyksistä yhteistyöhön – vauvan tulo käynnistää kasvun yhteisvanhemmuuteen

Toimiva yhteisvanhemmuus on perheen hyvinvoinnin tärkeä kulmakivi. Sen perusta rakentuu odottavien vanhempien ja heidän läheistensä valmistautuessa vastaanottamaan uutta perheenjäsentä. Vanhempien välinen yhteistyö ei rakennu automaattisesti vaan vaatii perheen aikuisilta neuvottelua ja palveluilta aktiivista tukemista. Yhteisvanhemmuuden ytimessä ovat lapsen hoivan, kasvatuksen ja perheen työnjaon kysymykset, ja se rakentuu vanhempien, mutta myös muiden lapsen huolenpitoon osallistuvien perheen aikuisten välille. Korona-aika on tehnyt näkyväksi yhteisvanhemmuuden merkityksen, nostanut keskusteluun odottavien isien

osallisuuden ja antanut kunnille kimmokkeen uusien verkkovälitteisten perhevalmennuksen muotojen etsimiseen.

Vauvan odotus käynnistää perheessä ajanjakson, jolloin odottavat vanhemmat ryhtyvät pohtimaan ja sovittamaan yhteen odotuksiaan vanhempina ja kumppaneina. Kun tuoreet vanhemmat tulevat kotiin vastasyntyneen kanssa, yöheräämiset ja lisääntyvät kotityöt haastavat heidät löytämään yhteisen tapansa olla yhdessä vanhempina. Tämä yhteispelin harjoittelu on nyky-yhteiskunnassa jäänyt paljon vanhempien oman kiinnostuksen ja keskinäisen sopimisen varaan. Tutkimusten perusteella kuitenkin tiedämme, että parit hyötyvät siitä, että he saavat harjoitusta yhteisvanhemmuuteen jo vauvan odotusvaiheessa. Vanhempien mahdollisuus keskustella itselle tärkeistä yhteistyön kysymyksistä jo odotusaikana edistää myöhempää tyytyväisyyttä perhe-elämään.

CopaGloba-tutkimushanke tuottaa tietoa yhteisvanhemmuudesta ja sen tukirakenteista

Suomen Akatemian rahoittamassa Yhteisvanhemmuuteen oppimassa (ns. CopaGloba) -tutkimushankkeessa

tarkastelemaan yhteisvanhemmuuden rakentumista ja siihen vaikuttavia tekijöitä perneissa, pernepaiveissa ja vanhempien vertaisryhmissä. Seurantatutkimuksessa on mukana odottavia pariskuntia Suomesta, Portugalista ja Japanista, mikä mahdollistaa yhteisvanhemmuuden kulttuurisen kontekstin huomioon ottamisen. Haastatteluiden lisäksi tutkimusmenetelminä ovat kyselyt, mobiilipäiväkirja ja ryhmähaastattelut. Tutkimuksessa kehitetään myös digitaalisia yhteisvanhemmuuden tukemisen keinoja.

Yhteisvanhemmuus on tiimityötä

Yhteisvanhemmuus (coparenting) on vielä hieman tuntematon käsite, jonka mielletään koskevan virheellisesti pelkästään kotitöiden ja hoivan jakamista tai eroperheitä. Kuitenkin kaikki perheet hyötyvät yhteispelin toimivuudesta. Oikeudenmukaisen työnjaon ohella yhteisvanhemmuudessa on kyse puolisoitten ja muiden lapsen huolenpitoon osallistuvien perheen aikuisten yhtäläisistä tai eriävistä kasvatuserätyksistä, keskinäisestä tuesta ja arvostuksesta sekä vuorovaikutuksen säätelystä. Yhteisvanhemmuuden toimimattomuus ilmenee esimerkiksi riitaisuutena, työnjaon epätasaisuutena tai toisen vanhemman väheksymisenä.

Toimiva yhteisvanhemmuus on siten kahden tai useamman perheeseen kuuluvan aikuisen jaettua, yhdessä toteutettua tiimivanhemmuutta, ei erinomaisiinkaan yksilösuorituksiin yltävää äitiyttä tai isyyttä sinänsä. Vanhempien välinen tiimityö ei toimi automaattisesti hyvin, vaan yhteistä tapaa toimia vanhempana joutuu etsimään ja harjoittelemaan.

Olipa perhemuoto mikä tahansa, tarvitsemme lisää tietoa siitä, miten yhteispelin opettelu, neuvottelu ja vuorottelu arjessa rakentuvat. Entä millaisten oivallusten ja yhteentörmäysten avulla vanhemmat löytävät toimivia tapoja jakaa vastuita ja tukea toisiaan? Toisaalta tietoa siitä, millaista apua perheet ovat kokeneet saaneensa erilaisista palveluista, auttaa työntekijöitä kohdentamaan tukea perheen aikuisille stressaavissa elämäntilanteissa.

Korona-aika, joka on ravistanut niin turvallisuuden tunnetta, taloutta kuin perheen sosiaalisia kontaktejakin, on tuonut näkyväksi vanhempien välisen yhteistyön tärkeyden. Toimiva yhteisvanhemmuus on tärkeä suojeleminen tällaisissa stressaavissa elämäntilanteissa.

Korona-aika kimmokkeena verkkopohjaiseen perhevalmennukseen

Tiedämme, että tavat tehdä yhteistyötä vanhempina ovat vahvasti sidoksissa yhteiskunnallisiin tekijöihin, jotka säätelevät lapsenhoidon järjestämistä tai työn ja perhe-elämän yhteensovittamista. Siihen, korostetaanko perheessä ja yhteiskunnassa äidin, isän vai perheen muiden aikuisten mahdollisuutta osallistua lapsen huolenpitoon, vaikuttavat yhteiskunnassa vallitsevat perheen ja sukupuolten tasa-arvoa säätelevät arvot ja asenteet. Suomessa isien osallistuminen neuvolakäynteihin, perhevalmennukseen ja synnytykseen on ollut itsestään selvää jo vuosikymmeniä, mutta esimerkiksi Aasian maissa vastaavia palveluja ei välttämättä ole eikä isii niihin kutsuta. Näin perheiden palvelut ja puolisoitten kohtelu niissä muokkaavat osaltaan käsityksiä tavoiteltavasta yhteisvanhemmuudesta.

Suomessa perhevalmennus on integroitu neuvolatoimintaan, mutta poikkeustilanteissa monissa kunnissa on isien läsnäoloa jouduttu rajoittamaan neuvolakäynneille. Korona-aikana perinteinen perhevalmennus, jossa vanhemmat kokoontuvat fyysisesti yhteen ryhmäksi, on monissa kunnissa väliaikaisesti lopetettu. Tässä uudessa tilanteessa monet kunnat ovat ottaneet käyttöönsä digitaalisia kanavia perheiden tavoittamiseksi ja käynnistäneet verkkovälitteisiä etäperhevalmennuksia esikoistaan odottaville perheille. Valmennuksissa jaetaan tuleville vanhemmille tietoa raskaudesta, synnytyksestä, vauvan imetyksestä, hoidosta ja varhaisen kiintymyssuhteen luomisesta. Työntekijät ovat olleet myönteisesti yllättyneitä vanhempien kiinnostuksesta ja osallistumisesta. Nekin vanhemmat, joiden on pitkien etäisyyksien, heikkojen liikenneyhteyksien tai perheen kiireisten aikataulujen vuoksi ollut vaikea saapua perhevalmennukseen fyysisesti, ovat tulleet mukaan digitaalisesti. Yksi uusista työvälineistä on Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden laitoksella kehitetty digitaalinen VauvaPolku -oppimispeli, jota käytetään joissakin kunnissa perhevalmennuksessa.

Tutkimusnerustaisen onnimisnelin toimivuutta yhteisvanhemmuuden vahvistamisessa tutkitaan osana

Peräkkäisen oppimispelin toimivuutta yhteisvanhemmuuden varmistamisessa tutkitaan osana CopaGloba-tutkimusta. Oppimispeli on vapaasti [saatavilla verkossa](#).

Anna Rönkä ja Marjatta Kekkonen

Anna Rönkä työskentelee professorina [kasvatustieteiden laitoksella](#) ja **Marjatta Kekkonen** erikoistutkijana [Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksessa](#). Kekkonen on kuvassa vasemmalla ja Rönkä oikealla.

Lähetä palautetta kirjoittajille: anna.k.ronka@jyu.fi tai marjatta.kekkonen@thl.fi

Katso lisää:
[CopaGloba-tutkimushanke](#)
[VauvaPolku-oppimispeli](#)

Teemakuva: Ville Viinikainen, kirjoittajakuvat: Jyväskylän yliopisto ja Petteri Kivimäki.

[Edellinen](#) | [Seuraava](#) | [Palaajien pääsivulle](#)

0 kommenttia